

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 2.

15. februarja 1863.

XII. tečaj.

Postne pridige.

(Sveti križev pot. Gov. J. Škbc.)

Perva postna nedelja.

V. štacijon: Simon iz Cirene pomaga Jezusu križ nositi.

(Dalje.)

II. del.

Simon je prevzel težko delo, a) ker so ga k temu prisilili; b) iz usmiljenja do terpečega Jezusa, in c) ker do mesta mertvaških glav že ni bilo deleč.

a) Simon se je od začetka branil Jezusu križ nositi. Pa vse to mu ni nič pomagalo. „Primorali so ga“, pravi sveto evangelje, „da je nesel Jezusov križ.“ Ko je vidil, da zastonj je ves izgovor, prime za križ in ga Jezusu nesti pomaga.

Ljubeznjivi! Že sv. apostel Pavl piše: „Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani in k spoznanju resnice prišli.“ Pa koliko ljudi pozabi na ta svoj visoki poklic, da se preveč v minljivi svet zamislijo. Ljubeznjivi Oče nebeški jim pošlje križe in terpljenje, da bi jih k sebi privabil, zato pa piše sv. apostel Pavl: „Kogar Gospod ljubi, ga pokori, in tepe vsacega otroka, kterega sprejme.“ Ne pritoži se toraj žalostni kristjan! in ne reci: „Zakaj moram toliko revščino terpeti? Zakaj moram zmirej le v hiši živeti, kjer je vedni kreg in prepir? Oh, da je moj sin toliko hudoben in moja razuzdana hči mi toliko britkih solz prizadeva! Zakaj sem zmirej bolehen in le enega

veselega dneva nimam? Zakaj že krije merzla zemlja tiste, ki so mi radi pomagali? Zakaj sem toliko nesrečen?“ Oh ljuba duša! ti imaš prekratek pogled, da bi čudne božje pota spoznati mogla. Glej Bog te hoče s križem zdramiti, da opustiš grešne priložnosti in se podaš na pot čednosti in lepega zadržanja. Ali visi pri vas doma ktera ura na steni? Kaj se vam zdi, zakaj se pa obesi spodej na štrike svinec, železo? itd. Kaj ne, da ura gre? Vidite, ravno tako tudi Bog obesi na nas marsikteri težki križ, da bi šli, šli po pravem potu v sveti raj. S križi in nadlogami je Bog že marsiktere k sebi privabil. Omenim tukaj le naših prvih staršev Adama in Eve, Jona, bratov Egiptovskega Jožefa, zgubljenega sina itd. Ravno tisti Bog še zdaj vabi grešnike k sebi na več viž; torej tudi v križih in terpljenju ponižno spoznajmo, da ljubljeni Oče nebeški vse k našemu naj boljšemu cilju in koncu obrača!

b) Simon je Jezusu pomagal križ nositi tudi zato, ker se mu je nedolžni Jezus smilil. Vidil je, kako je bil Jezus že oslabele, vidil je, kako grozovitno je bil razmesarjen, z ranami ves pokrit, s kervjo oblit. „Oh“, si je mislil sam pri sebi, „kaj je vendar ta človek hudega storil, da ga tako strašno preganjajo in pobijajo? Zdaj, zdaj bo padel, če mu hitro ne pomagam. Saj mi ničesar hudega storil ni, in glej! kako z voljo terpi. Milo se proti nebesom ozira. Gotovo je nedolžen. Naj bo toraj! Pomagal mu bom težki križ nesti, bo pa tudi meni vsegamogočni Bog pomagal.“ Tako si je revni kmetič Simon mislil, ko je na rame naložil Jezusov težki križ.

O prijateljce! Vstopite se pred peti štacijon in premišlujte Jezusovo neizrečeno terpljenje. Ali zamorete še v grehih ostati, če vsega oslabiljenega terpečega Jezusa pogledate?

Ljubeznivi Jezus! Zakaj je vendar tvoj obraz tako bled, s plunami, kervjo in ranami ves pokrit? Zakaj si tako oslabele, da ne moreš naprej? „Oh“, te slišim odgovoriti, „oh, iz same ljubezni do vas, nehvaležniki! Da bi omečil vaše serca in jih k pokori ganil, sem jes toliko oslabele. O grešniki, grešnice! postojte in pomislite ali je na svetu bolečina, kakoršna je bolečina moja? Ali bi vas zamogel kdo tako ljubiti, kakor sem vas jes ljubil? Glejte, zapustil sem tron svojega nebeškega Očeta in sem tri in trideset let med vami prebival, — vse iz

ljubezni do vas. Toliko preganjanja in žalosti sem prestal, — vse iz ljubezni do vas. Od hudih bolečin in od težkega križa sem tako oslabel, da ne morem daleč, — vse iz ljubezni do vas. In kmalo bom na križu svojo glavo nagnil in umerl, — iz ljubezni do vas. O grešniki, grešnice! ali zamorete tako terdovratni, tako nehvaležni in slepi biti in me še zmiraj s svojimi grehi križati! O glejte me. Na potu sem zdaj, da umerjem za vas; in vi vendar še zmiraj grešite. Še zmiraj ostanite stari, plesnivi in terdovratni nečistniki, pijanci in preganjavci svojega bližnjega? O nehvaležniki! tako mi torej mojo veliko ljubezen do vas povračujete?“ O kristjani! če tako terpečega Jezusa pogledamo, bomo vsaj usmiljenje ž njim imeli in obžalovali svoje grehe, ter tudi sad resnične pokore obrodili.

c) Simon je pa tudi zato prevzel Jezusov križ, ker na goro Kalvarijo že ni bilo deleč. „O“, si je mislil sam pri sebi, „tu gor na goro Kalvarijo že ni deleč. Še ene minute in tam smo, po tem se bom pa spet vesel k domu povernul, naj bo torej v božjem imenu!

Ljubeznjivi! tudi mi bomo svoje križe le kratko časa nosili. In ravno ta misel naj nas tolaži, kadar nas bitko terpljenje stiska in težek križ tlači. O kaj je pa naše življenje na tem svetu? Senca je, ki se hitro zgubi, — roža, ki danes cveti, jutri pa posušena leži. Ti morebiti še živiš nekoliko let, ti nekoliko mescev, — ti pa morebiti le še nekoliko dni. In reklo se bo od tebe: „Včeraj je umerl in danes ga bodo pokopali.“ O mladenci, dekleta! katerim še cvetijo rožne leta mladosti, ne zanašajte se na dolgo življenje. Ko bi trenul se bodo stekli tudi dnevi vaše mladosti in celega vašega življenja, in stali bote pred vsegavedočim sodnikom božjim, ki bo vsakteremu povernul, kakor si je zaslužil.

S k l e p.

In mi vsi skup, ljubeznjivi! se vstopimo še enkrat pred peti štacijon sv. križevega pota, in tu obljubimo zvesto za Jezusom hoditi, naj velja karkoli hoče! V križih in terpljenju naj nam bo pred očmi žalostni Jezus, ki s težkim križem leze

proti gori Kalvariji, in globoko v serce si zapišimo besede: „Omagal Jezus je — Od teže križeve. — O Simon, prosim te, Ne brani križa se!“ Ti pa, križani Jezus, usmili se nas! Amen.

Druga postna nedelja

VI. štacijon: „Veronika poda Jezusu potni pert.“

„Stori dobro pravičnemu in čez obilno ti bo povernjeno!“
Eecl. 12, 2.

V v o d.

Pred več ko sto leti je šel neki romar v sveto deželo, da bi tiste kraje obiskal, v katerih je naš Zveličar prebival, terpel in umerl. Obiskal je najpopred mestice Betlehem, v katerem je naš Zveličar rojen bil. Za tem se podá v Jeruzalem, in od tod na oljsko goro, na kateri je Jezus kervavi pot potil. Oljska gora je le četertinko ure od Jeruzalema in ena naj viših gor listega kraja. Ime ima od oljk, ktere so obilno tukaj rastle. Med oljsko goro in Jeruzalemom teče potok Cedron, kjer leži vert Getsemani. Ta vert je zdaj očetov Franciškanarjev. V tem vertu je še osem oljk, ki so silno debele in stare, ker oljke več sto let terpé. Konec verta je kraj, kjer so apostelni spali, ko je Gospod molil. Tam, kjer je Zveličar molil in kervavi pot potil, je dupa ali votlina, ktera se votlina smertne britkosti imenuje. Kjer je Jezus kervavi pot potil, je zdaj oltar, na katerem najdeš zapisane besede: „Tu je njegov pot kervavim kapljam enak bil, ki so na zemljo padale.“

V to votlino je šel romar, ktereга sem že omenil. Pade na obraz in si ga z rokami zakrije, in neizrečena žalost se ga loti. Tako leži na svojem obrazu eno uro, dve uri, tri ure. Ni se ganil. Drugim se to že čudno zdi, toraj ga vzdignejo, pa glej! bil je mertev in že terd. Od neizrečene

žalosti mu je serce počilo, ko je Jezusovo terpljenje premišljovati začel.

Ljubljani kristjani! tudi mi v svetem postnem času z žalostnim srcem Jezusovo bitko terpljenje premišljujemo. To premišljevanje bo z božjo gnado ljubezen božjo v naših srcih vžgalo, zato nam pa tudi sveti očetje Kristusovo bitko terpljenje tako goreče priporočajo, in sv. Albert še celó pravi: „Kristusovo terpljenje vsaki dan premišljovati, je boljši, kakor se vse petke pri suhem kruhu in vodi postiti.“

Danes torej se vstopimo k šestemu štacijonu in pogledjmo to podobo! Mi vidimo kako usmiljena Veronika Jezusu potni pert podaja.

„S pertom Veronika
Obriše Jezusa;
Spomin za to ji da
Terpljenja britkega.“

Premišljujmo:

I. Veliko ljubezen, ktero je s tim Veronika Jezusu skazala; pa tudi

II. Obilno plačilo, ktero ji Jezus za to da.
„Spomin za to ji dá — terpljenja britkega.“

„Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.“

„Ker si s svojim križem svet odrešil.“

I. del.

1. Kdo je bila Veronika se prav za prav ne ve. Neki jo imenujejo Berenico, drugi pravijo, da jej je bilo Serafica ime in je bila žena nekega viših služabnikov. Pa bodi si, ktera koli hoče; zadosti je, da vemo od nje, da je bila usmiljena dobra duša, ki je v Jezusa verovala in ga svojega odrešenika spoznala. Kako se je prestrašila, ko je čula, da je Jezus vjet in k smerti peljan! S kolikim žalostnim srcem je gledala Jezusa, ki je s težkim križem obložen, proti gori Kalvariji stopal! Nihče se ne usmili Nedolžnega, da bi mu kervavi pot z čela obrisal. Le ona se bliža z veliko ponižnostjo Jezusu, da mu ponudi potni pert, s katerim bi nedolžni Zveličar svoj obraz obrisal.

Pa do Jezusa priti, ji je bilo silno težavno. Od divjih žolnirjev in hudobnih Judov je bil Jezus obdan, ki so terdo serce imeli kakor kamen. Kako težko se je prirnila pobožna žena skoz to divjo derhal! Hudobneži so tudi njo zmerjali in jo kot trepo imeli. Gerdo jo začnejo preklinjati in suvati. — In kaj storijo farizeji in hudobni Judje? Posmehujejo se usmiljeni Veroniki in jo gerdo gledajo. Torej je morala Veronika zavoljo Jezusa že veliko zasramovanja in preganjanja prenesti. Pa za vse to se ne zmeni, ker keršanska ljubezen, močna kot smert, vse premaga in vse preterpi. Veronika ne počiva popred, preden Jezusa svoje ljubezni ne izkaže.

O koliko lep izgled nam je Veronika zapustila! Naj bi tudi mi tako ravnali kakor ona, saj Gospodova služba ima tudi vselej svoje križe in terpljenje. Tega nas Kristus sam zagotovi, ki pravi: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samega sebe, in naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj“. Kdor torej hoče na tanjko dolžnost svojega stanu spolnovati, mora tudi pripravljen biti, kaj preterpeti. Koliko morajo večkrat predpostavljene preterpeti, ki delajo po svoji vesti; ki hudobne ljudi iz soseske izganjajo, potepuhom in vlačugam ostro na noge stopajo. Koliko jih mora večkrat tisti gospodar preslišati, ki ne gleda samo na to, da mu posli delajo, temveč tudi na to, da se posli lepo in keršansko obnašajo. Kaj vse morajo prestati pošteni in pobožni mladi ljudje, ki nočejo potegniti s hudobnim svetom, temuč se zvesto ogibljejo vseh nevarnih tovaršij in lepo Bogu služijo. Pa kaj bom našteval posamesne izgleda, saj Kristus sam nam je že povedal, kakšna se bo njegovim služabnikom in služabnicam godila. Rekel je: „Resnično, resnično vam povem, da bote jokali in žalovali, svet pa se bo veselil; vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila.“ Čujete? Kdor Jezusa ne zapusti tudi v terpljenju kakor Veronika, bo tudi kakor Veronika

II. del.

obilno plačilo od Jezusa prejel. Njegova žalost se bo v veselje spreobrnila.

1. Veronika je podala Jezusu potni pert, da si je svoj blede in kervavi obraz otiral, pa glejte obilno plačilo, katero ji Jezus za to da! — „Spomin za to ji da — Terpljenja britkega.“ Da ji podobo svojega presvetega obraza, katerega je v potni pert vtisnil. S tim je hotel Jezus Veroniki na znanje dati, kako jo ljubi. In kaj je boljšega, kaj imenitnejšega, kakor ljubezen Jezusova? Ali nas zamore še kaj bolj razveseliti in potolažiti, kakor če smemo reči: „Jezus je naš prijatelj, Jezus nas ljubi!“ O kdor v Jezusovi ljubezni živi, ima že tukaj naj srečnejše dni! V svojem srcu nosi naj večji zaklad, in to je ljubi mir, tisti mir, ki je več vreden, kakor polne skrinje zlata in srebra. On nosi v svojem srcu mir, kakoršnega svet ne more dati. Naj ga tudi marsikteri križ žuli in britko terpljenje stiska; on ne obupa. Misel: „Jezus me ljubi“ — njegovo serce s nebeškim veseljem napolnuje, tako da lahko s sv. apostelnom Pavlom reče: „Poln sem tolažbe, preobilno veselja imam pri vsi naši nadlogi.“ In kolika sreča ga čaka še le v prihodnjem življenju! „Vaše serce se bo veselilo“, pravi Jezus, „in vašega veselja vam ne bo nihče vzel.“

2. Veronika je pa tudi s hvaležnim srcem to Jezusovo podobo sprejela. O gotovo je večkrat Jezusov presveti obraz pogledovala in na njegovo britko terpljenje mislila! Mislila je na Jezusovo neizmerno ljubezen, katero je skazal vsem ljudem. In kolikorkrat je to podobo pogledala, so ji vroče solze po licih tekale in molila je sama pri sebi, rekoč: „O moj ljubeznjivi Zveličar, koliko si terpel, da bi nas revne zaveržene grešnike odresil in zveličal. O za to tvojo neizmerno ljubezen naj ti bo večna čast in hvala.“ Veronika je še lepše po tem živela, zato je bila pa tudi sladka njena slednja ura in zdaj se veseli že pri tistem, katerega je na svetu tako serčno ljubila.

Kaj ne kristjani! kako srečna je bila Veronika, ki je podobo Jezusovega obraza zmirej pred očmi imela? Pa saj smo srečni tudi mi, ker najdemo to sveto podobo tudi skorej na vseh krajih, v cerkvi in doma, na potu in na cesti, na polju in v temnem gozdu. O naj bi se pa tudi vselej Jezusove neizmerne ljubezni spomnili, kadar koli britko martro ali podobo Jezusove s ternjem kronane glave pogledamo! V marsikterih zgodovinskih bukvah se bere, kako je pogled Jezusove britke

martre ali njegove s ternjem kronane glave že dosti terdovratnih grešnikov in grešnic spreobrnili. In ni tega zdavnej, kar je živela na Beneškem neka mlada, bogata pa razuzdana ženska. Le svetu je hotla dopasti, kakor je tudi zdaj več taci, ne samo na Beneškem, ampak tudi v naših krajih. Njeni hiši nasproti je prebival neki bogaboječ, pošten in brumen mož. Na steni je imel obešeno podobo Jezusove s ternjem kronane glave. Pred to podobo je večkrat stal in Jezusovo bitko terpljenje in smert premišljeval. To se je razuzdani ženski čudno zdelo, in ker je bila ena od tistih, ki druge le po svojem kopitu merijo, to se pravi, ki so same hudobne in razuzdane in tudi od družih tako sodijo; je tudi ona slabo od tega brumnega moža mislila. Ko ga nekega dne sreča, mu reče: „Čujete mož!“ vi morete pač lepo ogledalo imeti, ker se tolikokrat v vanj gledate, ali mi ga hočete pokazati?“ „Iz serca rad“, ji brumni mož odgovori, „le z menoj idi!“ Ženska gre z njim. Ko v sobo stopita, ji mož pokaže podobo Jezusove s ternjem kronane glave, ter reče: „Glej, to je tisto ogledalo, v kterega se tolikokrat gledam. Glej Jezusovo presveto podobo! Na glavi nosi krono iz bodečega ternja spleteno. Njegove oči so s solzami in kervjo napolnjene. Usta blede in otekle. Lica vpadene, s prahom in s slinami namazane. Vidiš rudeč plašč okoli njegovega života in terst v njegovi roci? Glej, to je tisto ogledalo, v ktero se vsaki dan pogledujem. Tudi tebi ne bi škodovalo, ako bi v to ogledalo večkrat pogledala.“ Pogled Jezusove podobe in prijazne besede pobožnega moža so razuzdani ženski do serca segle. Gnada božja jo obsije, da spozna svoj revni stan in bitko zdihuje: „Oh jes vboga grešna stvar, kaj sem storila? Jezus se je iz ljubezni do mene toliko ponižal, jes sem pa tako prevzetna. Jezus je toliko terpel za mene, jes sem mu bila pa celo življenje tako nehvaležna in ga s svojimi grehi vnovič križala. Oh Jezus! oh moj križani Jezus! bodi gnadjiv in usmiljen meni vbogi grešnici.“

S k l e p.

Glejte kristjani! pogled Jezusove kervave podobe je to grešnico na pravi pot pripeljal. O ozrite se tudi vi večkrat na Jezusovo kervavo podobo in premislite njegovo britko terpljenje! Ta podoba vam kaže, kako vas je Jezus ljubil; ta podoba naj pa tudi vas k ljubezni do Jezusa spodbuja! Kadar vas skušnjave napadejo, ozrite se na kervavo Jezusovo podobo! Kadar krivico in preganjanje po nedolžnem terpite, ozrite se na kervavo Jezusovo podobo in učite se poterpežljivosti! Vas križ teži in bolezen na vaše vrata terka, ozrite se na kervavo Jezusovo podobo! In se napuh in prevzetnost v vašem sercu vzdiguje in vas satan v nečisti greh vabi, ozrite se na kervavo Jezusovo podobo! V kratkem: Kakor Veronika, imejte tudi vi Jezusov kervavi obraz vedno v sercu in pred očmi; da hote pa tudi enkrat z Veroniko vred Jezusov častitljiv obraz v nebesih gledali! „Ti pa, križani Jezus, usmili se nas!“ Amen.

Tretja postna nedelja.

VII. štacijon: Jezus pade drugič pod križem.

„Silno sem bil suvan, da bi bil padel.“

Ps. 117, 13.

V v o d.

Brumno in lepo je živela sv. Margareta, nekdanja kraljica v deželi Škocii. Ko je bila štiri leta stara in je nekega dne britko martro zagledala, je svojo sestro barala, kaj ta podoba pomenja? Sestra ji pové, da se to britka martra imenuje in ji lepo razloži, kako nam pred oči stavlja nedolžnega Jezusa, ki je za nas toliko terpel in prestal. Svitile solze so mali deklici v oči stopile, ko ji je sestra tako živo Jezusovo britko

terpljenje popisala. Z malimi ročicami objame britko martro in z ginjenim srcem reče: „Moj ljubljeni Zveličar! od zdaj za naprej hočem vsa tvoja biti.“ In od tiste ure je bilo njeno naj večje veselje Kristusovo britko terpljenje premišljevali. Jezusovo terpljenje ji je bil toraj tisti studenec, iz kterega je zajemala toliko tolažbe v križih in terpljenju.

Ljubljani kristjani! premišljevanje Kristusovega britkega terpljenja je tudi za nas bogat studenec sladke tolažbe v križih in težavah; torej se bomo spet danes podali na kervavi pot njegovega britkega terpljenja in bomo stopili k sedmemu štacijonu sv. križevega pota. Tu vidimo nedolžnega Jezusa, kako drugič pod križem pade.

„Slabosti ves prevzet
Pod križem pade spet;
O, jenjaj, grešni svet!
Ponavljaj' greh preklet!“

Kaj pa je vendar nedolžnega Jezusa spet tako strašno na tla verglo? In žalosten odgovor je: greh! nesrečni greh! posebno pa

I. Hudoba Jezusovih sovražnikov, in pa

II. Nezvestoba njegovih prijatlov.

To hudobo Jezusovih sovražnikov in nezvestobo njegovih prijatlov bomo z božjo pomočjo danes premišljevali.

„Molimo te, o Kriste! in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.“

I. del.

Terpeči Jezus spet ves oslavljen pod križem leži. — Komaj se je vzdignul, že v drugič pade. Oh! kdo ga je vendar tako močno vergel? — Hudoba njegovih sovražnikov.

1. Še z razbojniki in ubijavci imajo ljudje usmiljenja, da, kadar jih na morišče peljejo, jim na vse viže iščejo njih slednjo uro polajšati. Pa kakšno usmiljenje, ti ljubljani Jezus pri Judih najdeš?

O preveč zvem, če obernem svoje oči v sedmi štacijon! S razbojnikom Barabom imajo Judje usmiljenja, pa s teboj, nedolžni Jezus! ga nimajo. Vse te sovraži in zaničuje, pretepa in suje; le še Marija, tvoja mati, tvoj ljubljenec Janez in nekoliko usmiljenih žen grejo žalostni za teboj! Ti bi ti radi pomagali, pa ne morejo. Žalostno te čujem s prerokom Davidom tožiti: „Čakal sem, ali bo kdo z menoj usmiljenje imel, pa nikogar ni bilo; in ali bi me kdo potolažil, pa nobenega nisem našel!“

2. Ljubljeni kristjani! naj bi mi tako revnega in zaničevanega Sina božjega vidili, gotovo bi ga ne pustili brez tolažbe. Radi bi mu podali potni pert, kakor Veronika, da bi se v njega obrisal; in kot Simon Cirenejec bi mu radi pomagali križ nesti, ali pa bi vsaj kot Jeruzalemske žene se nad njim razjokali. Pa kristjani! kar bi bili tedaj storiti zamogli, tudi še zdaj zamorete. O kolikokrat gre še zmiraj Jezus okoli. Ves holen je, reven in žalosten in terka na vaše duri in vas pomoči in tolažbe prosi. Pa veste, kdaj ga potolažite in mu pomagate? Kadar se revežev usmilite in jim pomagate. Da je to res, vam poterdi večna resnica Jezus sam, ki pravi: „Resnično vam povem, kar ste storili kteremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“ Tudi poštenje in dobro ime je veliko vredno zatoraj je tudi vsakemu težko in bitko pri sercu, če kdo njegovo pošteno ime neusmiljeno terga. Pa vendar imajo nekteri posebno veselje svojega bližnjega krivo soditi in ga s svojim strupenim jezikom pikati do belih kosti. Ti pa tolaži Jezusa v podobi svojega žalostnega bližnega! Jezik je kot britva. S britvo se lahko vrežeš, tako tudi z jezikom; torej varuj se, da ne boš gorel v peklu zavoljo svojega jezika! In se tvoj bližni krivo sodi, o potegni se za njegovo poštenje in čast! glej tako si pomagal nedolžnemu Jezusu težki križ nositi. Misli si: Ti ležiš zdaj na smertni postelji in duša tvoja je ravno zdaj na sodbi božji, kako težko bi obstal, če si bil v svojem življenju navajen krivo soditi svojega bližnjega in njegove slabosti okoli raznašati. Ravno mi v glavo pade, da sem v svojih mladih letih čul od neke stare ženice sledečo pripoved: Ležal je svoje dni na smertni postelji pošten mož, kterega so vsi v fari radi imeli. Prikaže se mu v sanjah

hudoba z velikim pismom v parkljih. To pismo hudoba revnemu bolniku pokaže in pravi: „Glej, tu gor so vsi tvoji grehi zapisani, torej obupaj, pogubljen boš!“ Revni bolnik pa mu reče: „Moj Zveličar, gospod Jezus, je rekel: Ne sodite, in ne bote obsojeni. Jez vse svoje žive dni nisem nikoli kaj hudega mislil od svojega bližnjega in nikdar nobenega po krivici sodil; torej tudi zaupam, da bo ljubeznivi Jezus tudi meni milost in usmiljenje skazal.“ Drugo noč se mu spet hudoba v sanjah prikaže in ga ravno tako moti. Pa bolnik mu spet odgovori: „Jes nikogar sodil nisem, zatoraj ne obupam.“ Tretjo noč se pa bolniku zdi, da se mu je angelj varh prikazal, ter tisto pismo raztergal in bolniku rekel: „Ker nisi sodil, tudi obsojen ne boš.“ Tako ljubi kristjani! nikdar krivo ne sodite; temuč potegnite se za čast in poštenje svojega bližnjega, saj gerdo in nekershansko je takrat od svojega bližnjega hudo govoriti, kadar ga zraven ni. Pošten človek slehernemu v obraz pové, kar misli, kadar ga pa zraven ni, se pa potegne za njegovo čast in poštenje.

3. Kaj bote rekli, ljubeznivi! od voznika, ki revno kónjiče neusmiljeno pretepa in gerdo preklinja? „O, bote rekli, to je sirov človek, gerd neusmiljenec. Njega naj bi nekaj časa vpregel in po njem mlatil, kakor on po konjih, da bi skusil, kaj se pravi živino terpinčiti.“ In glejte, kakor divji in sirovi vozniki z živino, tako so tudi Judje z Jezusom delali. Preklinjali in strašno so ga pretepali. Kristus popolnoma oslabi. Stemni se mu pred očmi, — kolena se mu tresejo, — in kot mertev spet pade na terde tla. Podere ga hudobnost njegovih sovražnikov, podere ga pa tudi

II. del.

nezvestoba njegovih prijatlov; pa tudi naša gerda nezvestoba.

1. Ko je Jezus težki križ nosil na goro Kalvarijo, je s žalostnim srcem mislil na svoje nezveste prijatle. Peter mu je trdno obečal, da ga nikdar zapustil ne bo; pa še ni pretekla noč, še ni petelin dvakrat zapel, že Peter trikrat zataji svojega mojstra in gospoda. Judež, gerdi nehvaležnik Judež, ga še celo proda za trideset srebernikov in Judom v roke izda.

Vsi učenci so popred terdili, da ga nikdar zapustili ne bojo in da hočejo tudi ž njim umreti; pa hitro se vsi zgubé, ko so Jezusa v rokah sovražnikov vidili. Tisti, ki so Jezusa malo poprej pozdravljali: „Hozana sinu Davidovemu, češčen bodi, ki pride v Gospodovem imenu!“ tisti zdaj vpijejo: „Proč ž njim! Proč ž njim! križaj ga!“ Tudi vsi tisti, katerim je Kristus v življenju toliko dobrega storil, so pozabili zdaj svojega dobrotnika.

2. Ja, ljubljene bratje in sestre moje! taka gerda nehvaležnost in nezvestoba je pač globoko Jezusovo serce ranila. In rekel bi, da ta nezvestoba je Jezusa bolj bolela, kakor vsa grozovitnost in hudobnost njegovih sovražnikov. Saj sami veste, ljubeznjivi! da vas nič bolj ne boli, kakor če vam tisti nezvesti postanejo in se v vaše sovražnike spremené, katerim ste nekdanj dosti dobrega storili in ste jih kot svoje prijatelje in prijateljice serčno ljubili. To vam bom pokazal iz zgodovine starih časov. Še pred Kristusovim rojstvom je kraljeval v mogočnem Rimu imeniten cesar, kateremu je bilo Cezar ime. Cezar je zredil na svojem dvoru nekega mladenčca. Imenoval se je Brut. Brut je že od mladih nog same dobre dneve na cesarskem dvoru vžival. Pa glejte ga hudobnega nehvaležnika! Zveže se s Cezarjevimi sovražniki, ki so ga sklenili umoriti. Nekega dne ga napadejo. Cezar vidi svoje ubijavce in oh groza! serce mu hoče od žalosti počiti, koga vidi tudi med njimi? Bruta, ktereга je za svojega lastnega otroka sprejel. Popolnoma mu serce vpade. Jezik mu zaostane. Le še komej besede izreče: „Tudi ti, moj sin Brut!“ Zdaj pa s plaščem zagerne svoje oči in se kot pohlevno jagnje umoriti pusti. Ravno taka, moj ljubljene Zveličar! se je tudi tebi godila. Ko si s težkim križem lezel proti gori Kalvariji in vidil, kako so te popustili tvoji prijatelji in se nekteri še celo v sovražnike spremenili; o takrat ti je serce popolnoma vpadlo, moč te je zapustila, da kot mertev spet pod križem ležiš.

3. Kakšna je pa z nami, ljubljene kristjani! Oh tudi naša nezvestoba je Jezusa tako neusmiljeno poderla! Veliko jih je Jezusu nezvestih postalo s tim, da so zapustili pot nedolžnosti ali pot pokore, in so na široko cesto greha stopili.

4. Oh koliko jih je bilo pred nekoliko časom še nedolžnih, in zdaj? Bili so prijatli božji, ljubljenci angelov, družje svetnikov in svetnic. Bili so tempelj sv. Duha, njih duše neveste Jezusove. Marija, deviška mati, se je z milim ocesom na nje ozirala in jim lepo krono v nebesih spletala. O srečni sini in hčerke pod plaščem toliko skerbne in ljubljene matere Marije! Blagor vam, ki ste stanovitni ostali! Vam pa, ki ste stopili na pot greha, vam pa pod težkim križem z žalostnim glasom Jezus nasproti klice: „Oh! tudi vi, moji naj boljši prijatli in prijateljice! Oh, kaj tudi vi ste mi nezvesti postali in me popustili? Nesrečneži, to je torej zvestoba, katero ste mi obljubili!“

5. Veliko jih je pa tudi Jezusu s tim nezvestih postalo, da so zapustili pot pokore in se spet v stare grehe zakopali. Scer so se spovedali svojih grehov, pa kaj ko so tako hitro spet pozabili na svoje dobre sklepe, ktere so storili pri zadnji spovedi? O vsi vi, ki ste na svoje obljube tako hitro pozabili, pridite k sedmemu štacijonu sv. križevega pota, tu pogledjte svojega terpečega Jezusa! Ko je lezel s težkim križem na goro Kalvarijo, je mislil tudi na vašo gerdo nezvestobo, mislil na vaše grehe, s kterimi ga bote vnovič križali. In ko je to z žalostnim srcem premišljeval, ga vsa moč zapusti, in tolika britkost ga obide, da se kot mertev na tla zgrudi. O nezvesti grešniki! pogledjte svojega Boga spet v prahu ležati. Glejte, to stori vaša nezvestoba, o zatorej začnite že vendar enkrat pravo in stanovitno pokoro, da uidete večnemu ognju!

Sklep.

In mi vsi, ljubljeni bratje in sestre moje! se vstopimo še enkrat k sedmemu štacijonu sv. križevega pota. Tu v pričo na terdih tleh ležečega Jezusa premislimo veliko hudobo Judov, ktera je nedolžnega Jezusa na tla pobila! Pomislimo pa tudi našo nezvestobo, zavoljo ktere Jezus toliko terpi. Obljubimo poboljšati se, in zdihujmo z zgrevanim srcem: „Križani Jezus, vsmili se nas!“ Amen.

Četerta postna nedelja.

VIII. štacijon: Jezus tolaži Jeruzalemske žene.

„Hčere Jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci.“ Luk, 23, 28.

V v o d.

Jezus drugič pod križem leži. — Zaperte so njegove oči. — Le po malem mu še serce tolče. — Skoraj da že duše ne izpusti. — Pa ljubezen, neizmirna ljubezen do nas ga še oživi. — Ta večna ljubezen mu še ene ure podaljša življenje, da sprazni do dna britki kelih terpljenja.

Ko neusmiljeni beriči in vojšaki Jezusa spet na tleh ležati vidijo, začnejo še strašnejši preklinjati in nedolžnega Jezusa pobijati. Nategnejo vervi, v ktere je bil navezan, da bi ga tako spet na noge spravili. Vse to stori, da se Jezus spet iz omedlevce prebudi, vzdigne in spet počasi dalej stopa. — Ko je Jezus drugič pod križem padel, so se nektare žene britko začele jokati nad njegovimi strašnimi bolečinami. Jezus čuje njih zdihovanje in jok, se k njim oberne in reče: „Hčere Jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci.“

In ravno to prigodbo, ljubljene kristjani! vam osmi štacijon sv. križevega pota pred oči postavlja. Vi vidite Jezusa, kako milostljivo se proti tim ženam obrača in jih nagovarja z besedami:

„Usmiljene žene!

Ne jokajte za me;

Točite za se le.

Spokornih serc solze!“

Prigodbo osmega štacijona bomo tudi mi danes premišljevali in z božjo pomočjo besede premišljevali, ktere je Jezus ženam govoril.

„Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo,
Ker si s svojim križem svet odrešil.“

Razlaga.

Tudi med hudobnimi ljudmi se vendar še najdejo nekatere usmiljene serca. Nekoliko tacih usmiljenih ljudi nam osmi štacijon pred oči stavlja. Nekoliko usmiljenih žen iz Jeruzalema je, ki Jezusa pomilujejo in solze točijo nad njegovim terpljenjem.

1. Kdo bi se tudi ne razjokal, ko bi zagledal Jezusovo žalostno podobo? Saj je še celo neverni sodnik Pilatuz rekel: „Glejte človeka!“ torej se tudi ne smemo čuditi, da so se žene, ktere so že od natore bolj mehkega serca, nad tako razgajžlanim in terpečim Jezusom milo razjokale. In kakšno serce bi zamogel tudi človek imeti, če bi ga ne ganilo Jezusovo strašno terpljenje?!

Jokale so se Jeruzalemske žene; Jezus jim pa pravi: „Hčere Jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci.“ Tako je usmiljeni Jezus Jeruzalemskim ženam govoril. Zakaj, ljubeznivi! bi se pa morale Jeruzalemske žene jokati zad seboj in nad svojimi otroci, zakaj pa ne nad Jezusom? Mar ni bil Jezus, tako strašno razmesarjeni Jezus vreden njih solz? Saj pri njegovi smerti je še celo vsa narava žalovala, in solnce je otemnelo in luna je svitlobo zgubila; le sam človek torej ne bi žaloval? Kako toraj ne bi žene, ki imajo mehko serce, nad Jezusovim britkim terpljenjem solz prelivale? Oh, ljubljeni kristjani! po Jezusovih besedah, bodo Jeruzalemske žene še čez obilno zadosti priložnosti imele britke solze prelivati, ker čaka jih grozovitno terpljenje njih in njih otroke, če se hitro ne spokoré. On sam je rekel: „Glejte! dnevi bodo prišli, ob kterih poreko: Srečne so nerodovitne, in telesa, ktere niso rodile, in persi, ktere niso dojile. Takrat bodo začeli reči goram: Padite na

nas! in hribom: „Pokrite nas!“ S temi besedami prerokuje Jezus strašne stiske in nadloge, o katerih se bodo srečne štele žene, ktere nimajo otrok da bi zavoljo njih žalovale. Zdaj pa čujte kako hitro so se te Jezusove besede tudi spolnile nad Jeruzalemskim mestom in terdovratnim judovskim ljudstvom.

Od teh strašnih stisk in razdertja Jeruzalemskega mesta piše neki Jud, Jožef Flavi po imenu, ki je sam priča bil, takole: „Kmalo po Kristusovi smrti so se čudne znamenja na nebu prikazovale. — Najpred je stala nad mestom zvezda v podobi meča, ki se je vsako noč skoz celo leto vidila. — Potem, ko so Judje od Rimljanov odpadli in se za vojsko pripravljali, se je v veliki noči neka čudna luč zjutraj ob treh v Jeruzalemskem tempelju prikazala in oltar tako močno obsvetila, da je bilo pol ure kot v belem dnevu. Težke, bronaste vrata, ki so na desni strani znotranji tempelj zaklepale, so se o polnoči same odperle. — Nekaj dni po veliki noči, 21. maja, se je vidilo drugo čudno znamenje. Pred sončnim zahodom so se pokazale visoko v zraku močne trume vojšakov, ki so kakor se je zdelo, mestu žugale. — O binkošti so slišali duhovni, ko so službo božjo obhajati v notranji tempelj šli, naj pred velik šum, po tem silno vpitje. „Bežimo od tod! Bežimo od tod!“ Ravno to poterduje tudi ajdovski pisavec Tacit, in še pristavi, da je na enkrat ogenj iz oblakov tempelj razsvetil.

Kakor Jožef Flavi na dalej piše, so se Judje leta 65 zoper Rimljane spuntali. Ko rimski cesar Nero to zvé, pošlje berž vojskovodja Vespaziana z močno vojsko v sveto deželo. Vse mesta spet pridobi, le še Jeruzalema ne. In ker je zdaj sam cesar postal, pošlje svojega sina Tita s silno armado proti Jeruzalemu. V tem mestu je bilo tedaj silno veliko tudi drugih Judov, ker so ravno veliko noč obhajali. Titus je mesto tako oblegel, da nihče ni mogel ven. V mestu je kmalo živeža zmanjkalo in silna lakota je postala. — Več bogatih je prodalo vse svoje premoženje za merico žita ali ječmena, in so se po kotih skrili, da bi to pešico žita v miru snedli. Kosila ni bilo nikjer več, vsak je vzel jed iz ognja, preden je še kuhana bila. Žene so možem, otroci staršem in, kar je komaj verjeti, clo matere so lastnim otrokom kruh iz rok tergale.

Med tim je naredil Tit krog in krog mesta 2 in pol ure dolg zid, da nihče ni šel iz mesta ven. To je ljudi še bolj v zadrege pripravilo. Spolnile so se zdaj Jezusove besede: „Prišli bodo čez te dnevi, ko bodo tvoji sovražniki zid krog mesta naredili, te obdali in od vseh krajev stiskali.“ Ker je pa vendar veliko lačnih mesto popustilo, si vsaj kako korenino ali trave poiskati, so jih Rimljani vjeli in vse križali, včasih po 500 na dan, včasih še več. Komaj se je dovelj križev narediti moglo in že ni bilo prostora jih postaviti. Več vjetim je dal Tit roke odsekati in jih je tako nazaj v mesto poslal. Ker so tudi nekteri Judje zlato požirali, so jim rimski žolnirji tudi trebuhe rezali, da bi zlato dobili. V mestu pa je bila tolika revšina, da Jožef Flavi pravi: „Jes dvomim, da bi bilo, kar svet stoji, kako mesto toliko terpelo.“ Od gladu jih je čez dalje več pomerlo. Jedli so naj gerše reči, clo usnje od črevljev so jedli in pest plesnive merve se je zlo drago prodala.

In, o strah in groza! neka zlo bogata mati z imenom Marija, je svojega lastnega otroka umorila, si njegovo meso skuhala, ga nekoliko pojedla, nekoliko pa skrila. Nekaj jih je ovohalo to jed, torej priderejo v njeno hišo in jo umoriti žugajo, če jim jesti ne dá. Ona jim pokaže kos sina. Vsi ostermijo. Ona pa kakor zdivjana zavpije: „Ja, moj lastni sin je, ki ga vidite, jes sama sem pomčila roke v njegovo mlado kri.“ Tim divjim ljudem se samim težko pri sercu stori, torej zapustijo z veliko grozo nesrečno mater. Oh! tu so se žalostno spolnovale Jezusove besede: „Hčere Jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci.

O kako žalostno je bilo zdaj v Jeruzalemu, kako strašno! Hiše in ulice so bile z mrtvimi pokrite. Mladenči in možje so taval kot merlički okoli. Mrtvih že niso mogli sproti pokopavati. Po celem mestu je bilo tiho, kakor da bi bila temna noč ali kakor da bi bilo vse, vse že pomerlo. Ker se silno število merličev več ni pokopati moglo, so jih metali kupoma čez zid v graben in v doline. Pa vendar so se nekteri še zmiraj terdovratno branili in večkrat ven butili, tako tudi 17. avgusta leta 70. Pa Rimljani so jih premagali in jih noter

do tempeljna podili. Neki rimski vojšak verže goreči ogorek čez okno v lepi judovski tempelj, ki je začel tudi hitro goreti. Pri tej veliki nesreči Judje žalosten glas zaženejo in ogenj gasiti začnejo, pa vse zastonj! Pogorel je naj lepši tempelj na svetu.

Med tim ko je tempelj gorel, so razserdeni žolnirji po mestu strašno morili, tako da je kri, v kateri je mesto plavalo, na več krajih ogenj pogasila. Zvečer je sicer morjenje minulo, pa ogenj se je po noči še bolj razširil. Sam ajd Tit, ko je žalostno mesto vidil, je zavpil: „Sam Bog je Jude iz tega mesta pregnal. Bog jih je kaznoval. Kaj bi zamogle človeške roke proti tako močnemu zidovju?“ — Kakor Jožef Flavi pové je bilo tistih, ki so po meču, kugi in lakoti umerli, blizo en milijon in 100.000 ljudi. Vjetih je bilo 97.000. Mesto in tempelj je ukazal Tit čisto razdreti. To povelje se je tako na tanjko spolnilo, da tamkej le sledu ni bilo več viditi, kjer je mogočno mesto stalo. In tako so se spolnile Jezusove besede: Da bo Jeruzalem razdjan, da kamen na kamnu ne bo ostal. Scer je bilo na tistem mestu spet malo mestice izzidano, pa to le senca ni proti nekdanjemu Jeruzalemskemu mestu in to mesto tudi ni več Judovsko mesto. In od tega časa hodijo Judje po celem svetu raztreseni okoli brez domovine, brez kralja, brez nekdanjega lepega tempeljna. Oni hodijo okoli in okoli in nosijo pečat očitne kazni božje nad seboj.

Ljubljeni kristijani! zdaj veste, zakaj je Jezus Jeruzalemskim ženam rekel: „Hčere Jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci?“ Te besede je pa Jezus ženam govoril, da bi v njega verovale, se spokorile in tako odšle časnim in še hujšim večnim kaznim.

Te besede, o kristijani! pa tudi nam veljajo. Strašno res je bilo razdertje Jeruzalemskega mesta, pa še strašnejša, veliko strašnejša bo smert terdovratnega in nespokorjenega grešnika; toraj čujte in premišlujte Jezusove besede: „Hčere Jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci!“

4. Kristijani! le podajmo se v duhu na smértno posteljo terdovratnega in nespokorjenega grešnika. Tu leži on ves potert in žalostnega serca. — Strah in groza ga obide, ko

pogleda v svoje pretečeno življenje. Na vseh udih se trese, ko mu grehi vseh pretečenih dni tako živo pred oči stopijo kot pošasti iz pekla. — On se spomni tistih in tistih grehov, katerih se še nikdar prav spovedal ni in jih tudi ni resnično obžaloval. Pred oči mu stopijo pa tudi gnade, tiste velike in brezštevilne gnade, ktere mu je Bog tolikokrat ponujal, pa jih ni hotel sprejeti. Spomin v pretečeno življenje ga torej le s žalostjo napolni in mu bitko smertno uro še bolj greni. — Nespokorjeni grešnik premišljuje svoje sedajno življenje; in oh, žalostni spomin! On vidi, kako ga vsi zapuščajo, še celo tisti, ki so mu v dobrih, v zdravih dneh zmiraj prijazni bili. Serčna žalost ga obide, ko vidi, da ničesar ne bo s seboj vzel, kar je v življenju s tolikim trdom skupaj spravil. Ko to in vse drugo premišljuje, mu postane mertvaška sveča težka, silno težka in červ hude vesti se zmiraj bolj in bolj oglašja. On občuti velike bolečine in žalost kakor nekda j kralj Antioh, ki je na svoji smertni postelji bitko zdihoval, rekoč: „O v kako veliko žalost sem prepadel, v morju tuge sem zdaj, jes nekda j vesel, od vseh spoštovan in ljublj en!“ — Nespokorjeni grešnik pogleda pa tudi v svoje prihodno življenje, merzle srage mu stopijo po životu in groza, silna groza ga obide, ko se spomni besed 33. psalma, in te so: „Smert grešnikov je silno huda.“ Tako nespokorjeni grešnik svoje slednje ure preživi v vednem strahu in v silni bitkosti. Pa kaj bo vse to še proti tistemu trenutku, v katerem se njegova duša od telesa loči! O kako se trese grešnikova duša, ko se mora od trupla ločiti, kako se silno trese, ko vidi, kako že satan na njo preži in jo odnesti hoče! Rada bi se spet nazaj v truplo povernila, pa vse zastonj! Le naprej, le naprej jo žene nevidna božja roka, dokler ne stopi na pravično božjo sodbo. O revna, grešna duša! kako se vendar bojiš stopiti zdaj pred tistega, kteremu ničesar skritega ne ostane. Revna duša! kako se treseš, o kaj boš začela? Tako se gotovo še Adam ni tresel, ko ga je pravični Bog klical, naj bi odgovor dal, zakaj je prepovedani sad jedel. Revna duša! kako se boš odgovarjala zavoljo toliko grehov, ktere si storila? Kako se boš odgovarjala, ker si toliko dobrih del zamudila? Kako se boš odgovarjala zavoljo pohujšanja, ktero si dajala? Revna grešna duša! kaj boš storila? Molčala boš

in se tresla. — Ja odperl bo pravični sodnik svoje usta in zagromil nad teboj: „Poberi se, pogubljena duša! poberi se v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in vsem njegovim služabnikom.“ Oh strašne besede, kakor gromeča strela! Pogubljena duša mora torej preč od Boga, katerega obličje anjele in svetnike z največim veseljem napolnuje, in iti, kam? — v večni ogenj, ki nikdar ugasnil ne bo, iti k hudim duhovom in njegovim služabnikom in služabnicam. — In zmiraj, zmiraj prebivati med to peklensko družino brez upanja, brez tolažbe, o strašna misel! O kdo popiše žalosten stan duše, ktera je od pravičnega sodnika v pekel obsojena! V tistem trenutku, ko se je duša nespokorjenega grešnika od telesa ločila, je že stala pred pravičnim sodnikom in bila v pekel obsojena. Hitro jo zgrabijo peklenške pošasti in jo z divjim smehom nesejo v peklenški ogenj, ki se nad njo zagerne in jo pokrije, pokrije na večno! — In tu gori zdaj pogubljena duša, in ne bo zgorela na večno, tu gori in zdihuje, zdihuje tako britko in milo! Smerti si želi, pa je ne najde; ker „njih červ ne umerje“, pravi Jezus, „in njih ogenj ne ugasne.“

S k l e p.

Dro zastopite zdaj, ljubljene bratje in sestre moje! kaj hočejo reči Jezusove besede: „Hčere Jeruzalemske! nikar ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci?“ O te besede ne zadevajo samo Jeruzalemskih žen, ampak tudi nas. Kristus jih je govoril za vse čase in za vse ljudi, da bi z božjo gnado vsi pravo pokoro storili in tako odšli strašnemu breznu, — večnemu pogubljenju. O kristjani! te gnade hočemo Jezusa še pri osmem štacijonu prositi in s zgrevanim srcem klicati, rekoč: „O Jezus, kdo bo dal našim očem potoke solz, da svoje grehe noč in dan objokujemo? Prosimo te torej za tvoje britke in kervave solze, ktere si tolikokrat zavoljo naših grehov prelival; da nam daš solze prave in resnične pokore, da po storjeni pokori enkrat tebe v nebesih uživamo; torej križani gospod Jezus, usmili se nas!“ Amen.

Slovenska matica.

Kdor brez predsodkov na našo literaturo pogleda, bode pripoznal, da še skerbliive matere potrebuje, da posamezni delavci na polju literarnem potrebujejo svetega zavetja rodovinske zaveze, da potrebujejo medsobne podpore, ako hočejo živeti in krepko na nogah stati, na kratko slovenski literaturi je treba „matice“.

V mislih osnovana in kdaj morda tudi dovoljena jugoslovanska Akademija imade postati glavna bitna žila južni betvi slovanskega naroda. Akademija bode, da v pripodobi govorim, velika Donava, slovenska matica le naša Sava, ki naj zbira potoke in vodice, da ne posahnejo na dolgem potovanju, ampak da pritekó tje kot veličastna mogočna reka. Imamo sicer že drugo vsega spoštovanja vredno društvo, namreč društvo sv. Mohora, katero ima natanko izrečen hvale vreden namen, kteremu mora vse svoje moči posvetiti, ako ga hoče doseči. To društvo je podobno društvu „Dedictvi sv. Jana“ na Českem, ki tudi poleg „matice česke“ obstoji, in za keršansko pobožnost naroda blagovito skerbi, matica pa se peča z izdavanjem znanstvenih knjig. Tako bodemo tudi v okom prišli večnemu očitanju, ki ga krativci naših pravic nam Slovanom posebno pa nam Slovencem tako radi v oči vtikajo, očitanju namreč, da nimamo učnih sredstev in da tedaj ne moremo tirjati ravnopravne šole in ureda.

Ako vsaktero teh društev svoj namen jasno pred očmi ima, lahko drugo poleg drugega obstoji in ne dela nobeno drugemu vkvar, kajti prizadevanje vsakterega je izobraženje in požlahtnjenje milega naroda, le pota so različna, in to po pravici, kajti druge pripomočke je treba ponuditi priprostemu kmetu, druge izobražencu vseh stopinj, sopet druge stvarjočemu preiskatelju. Društvo, katero bi vse te naloge rešiti hotelo, bi

moralo biti tako mnogoudno, da bi postalo nevreten stroj
in javalne bi dosegla svoj namen.

Pa kaj je treba besedi, kder vsakdo sam potrebo živo
občuti? Narisajmo si rajši praktično pot, po kateri svoj cilj
doseči menimo. Tu podam svoj načrt s prošnjo, vsakteri naj
misli svoje v njem razodene in moje popravi.

Načertajmo si tedaj najprej osnovo o gospodarenju in
delovanju maticnem, o dolžnostih in pravicah udov. Tu pa
hočemo slediti živemu izgledu „matici ceski“, ki je razvitek
ceske literature v obilni meri in blagovito pospeševala in še
pospešuje.

1. Namen „matice slovenske“ je na svetlo dajati dobre
tako znanstvene kakor občnkoristne knjige v slovenskem
jeziku ali pa izdavanje podpirati.

2. Ta namen se doseže, ako se udje zavežejo vsakteri
izmed njih 50 fl. a. v. ali koj, enkrat za vselaj, ali pa 55 fl.
a. v. v peterih letnih obrokih izplačati. S tem dobi vtemeljitelj
dosmertno pravico od vsakega dela, ki ga je matica na svoje
stroške na svetlo dala, en iztis brezplačno, od dela pa, ki je
le s pomočjo maticno na svetlo prišlo, en iztis po onih pogojih
dobiti, ktere maticen odbor postaviti za dobro spozna.

Tako morajo tudi zavodi, knjižnice, društva, vtemeljitelji
maticni postati, samo morajo kot neumerjoče osebe 100 fl.
a. v. koj, ali pa 110 fl. a. v. v peterih letnih obrokih odrajtati.

Kdor dela v treh letih potem, ko je na svetlo prišlo, ne
vzdigne, zgubi pravice nanje. Manjši prispevki od gori ime-
novanih se le jemljejo kot darovi.

3. Tretjina vložnin in darov, ki vsako leto pritekó v
matico, naj se na obreste, hipotekarno gotove, naloži, dve drugi
tretjini pa kakor tudi kapitalovi obresti in izneski poprodanih
založnin se porabijo vsako leto za maticne namene. Iz tega
denarja se tudi poravnajo upravni stroški.

4. Potreba je, da se pri matici slovenski ustanovi knjiž-
nica, ki bode obsegala vse slovenske knjige v najširjem pomenu,
pa tudi druge slovanske in take neslovanske knjige, ki o slo-
vanstvu sploh ali posebej govorijo.

5. Ud biti matici prestane: a) Kdor se prostovoljno odpove, b) kdor umerje, c) kdor tri leta podpisani prispevek dolžan ostane, d) kdor se nevrednega skaže. Glavni zbor ima pravico to spoznati in izreči.

To bi bila tedaj blizo osnova, na ktere podlagi bi se rodoljubi pozvati mogli, da se izreko, hočejo li pristopiti ali ne.

Ako se 600 udov nabere, kar kapital od 30000 fl. a. v. representuje, ako pride tudi više prispevkov, ktere bi premožni rodoljubi morda darovati blagovolili, je podvzeto delo po mojih mislih zagotovljeno. Udje naj se potem pozovejo v glavni zbor, ki ima voliti odbor obstoječ iz 30 odbornikov, katerih naloga bode pravila v končni veljavi izdelati in k poterjenju na dotičnem mestu predložiti.

S tim bi bila tedaj slovenska matica vstanovljena. Ena reč se mi pa še neobhodno potrebna zdi in sicer tale: Kakor hitro dobimo od naših vodij, katerim se celo podvzetje prav za prav izroči, ugoden odgovor se mora gledati, da obljubljeni prispevki koj teči začnó, kajti to je bistvena potreba celemu početju, o katerem ni dvomiti, da dobi potrebno število udov in dovoljenje na dotičnem mestu.

Pervi denar bode tukaj setev, ki obilen sad prinese in tudi po izgledu vabi. Denar je prvo delo, vse drugo le mervta beseda.

Bog pa naj blagoslovi naše početje, da se širi prava keršanska omika in poviša slava premilega naroda našega!

Novičar.

* Iz Celovca. (Kaj dela koroški deželni zbor?) Celovške uradne novine so nam že prinesle 13 tiskanih sejnih protokolov; alj ti za vas niso ljubi Slovenci! ampak le za izvoljene bravece Celovških novin. Že v prvi seji je naš deželni zbor izrekel, da vam Slovencom ni treba po slovenski zvedeti, kaj se v deželnem zboru godi; kajti vi že vsi nemški znate in dosti razumete, da morete brati nemške protokole. Pa ne čudite se; tudi Krajncem osoda ni milejša. Seja 28. januarja jim je poprala še pravico, katero so vživljali že v predlanskem deželnem zboru! Tedaj so se tiskali brzopisni protokoli nemški in slovenski; po sklepu sedajnega zbora bodo se pa tiskali v tem jeziku, v katerem poslanci govorijo t. j. nemški govori nemški, slovenski pa slovenski.

Vrnimo se sedaj k našemu zboru; kaj in koliko je že opravil?

Ker vam zbor ne privoli, zvedeti po slovensko vse sklepe, govore in pomenke, podam vam vsaj nekaj odlomkov, da jih poberete kot kosce, ki padajo iz mize bogatinov.

Novo družinsko postavo že davno živo pogrešamo; zatorej že v tretji seji nasvetuje g. Laks, naj se napravi načert družinske postave za mestne in drugi za kmetiške posle. V četrti seji je zbor sklenil, prositi visoko ministerstvo vojskinih zadev, da se stan domačega polka ali regimenta zmanjša. Dežela potrebuje delavcov; vkartiranje vojakov po deželi pa napravi mnogo sitnost. Mislim, da ta prošnja ne bo kaj pomagala. Ni upati, da bi samo domači regiment zmanjšali; če pa domači regiment iz dežele odide, drugi vojšaki na mesto naših pridejo.

V peti seji poda deželni odbor visokemu zboru glavni račun raznih zavodov ter izvestuje o deželnem posestvu.

Po tem izvestji zvemo deželno imetje, gora Dobajna nad Hodiščami 624 oralov, dve cerkvi in nekatere druge poslopja v mestu, nekaj zemljišč okoli mesta in Prebelska kisa voda v Labudski dolini.

Prav važna je bila šesta seja, v kateri se je izvolil odbor 7 udov, da se posvetuje, ali bi še za naprej ostala tarifa za meso in kruh, za mesta in po deželi. Nekteri mislijo, da bi bilo boljši, če bi se uradno ne določevala cena in teža mesa in kruha, ampak da bi se mesarjem in pekarjem prepustilo, po čem hočejo prodajati meso in kruh.

Prav ziva je bila razprava o pravici do glavne stražnice na velikem tergu. L. 1807 se je postavila večidel iz dobrovolnih doneskov in se je dala vojaščini v rabo. Ministerstvo vojske ne taji, da je glavna stražnica deželna lastnina, pa vendar trdi, da deželno zastopništvo nima pravice, glavne stražnice vojaški rabi odvzeti. Temu smislu se upira deželni odbor in sklene se za svobodno pravico pravdati z ministerstvom vojske. Kdo bo mar zmagal? Še v eni zadevi se je prederznil naš deželni zbor vkljubovati visoki vladi. Visoko državno ministerstvo tirja za se pravico, da imenuje vodja deželnih dobrotnih naprav. Naš deželni zbor si pa ne da si te pravice vzeti, ker mu po ustavi gre.

Dobrotne deželne naprave so lete:

- a. bolnišnica,
- b. nornišnica,
- c. porodnišnica,
- d. siromašnica,
- e. sirotišnica.

Dr. Burger izvestuje, da se je v 10 letih od l. 1842—1851 vsako leto po čez 964 bolnikov v bolnišnico sprejelo in da se je postrežba za enega bolnika po čez z 31 kr. k. v. ali 57 kr. a. v. zarajtala. Po čez je bilo tedaj vsaki dan 74 bolnikov. V desetletji od leta 1851 do 1860 spada na dan 125. 5 bolnikov in za postrežbo se rajta na dan 59.8 kr. a. v. l. 1860 pa le 56.7 kr. a. v.

Za postrežbo bolnikov je v bolnišnici 8 najetih strežajk in eden strežaj, ki dobivajo perve po 60 kr., strežaj pa po 70 kr. a. v. na dan.

V 7. seji sklene dež. zbor, da mora gospodar plačati za svojega bolnega posla v bolnišnici vse stroške za postrežbo v prvih 14 dneh.

Nornišnica se je ustanovila l. 1780 iz zaklada poprejšnjih bratovščin, ktere so se za cesarja Jožefa II. prepovedale; njena glavnica ali matica znese 20.442 fl. 51 kr. in verže vsako leto 846 fl. 50 kr. obresti. Prostora je v nji za 18 moških in 21 ženskih. Iz državne loterije za dobrotne naprave so presvitli cesar namenili 130.516 fl. 90 kr. vkupni nornišnici za koroško, štajarsko in krajnsko. Deželni odbor nasvetuje, naj se izreče hvala presvitlemu cesarju za name njeni dar, in naj se prizadeva deželni zbor za posebno domačo nornišnico, da ne bo treba nore iz dežele pošiljati, in naj presv. cesar odloči za koroško nornišnico odmenjeni del.

V porodnišnici je 18 postelj za ženske in 8 za otroke. Da bi po deželi ne primanjalo zvedenih babic, sklene dež. zbor, vsako leto podelovati 6 štipendij po 52 fl. 50 kr. tém, ki želé se babištva učiti.

Siromašnica je imela dosihmal le dve velike jizbi za 20 možkih in 40 ženskih oseb, kjer so dobivali samo stanovanje. Ker je pa bolnišnica že za bolnike pretesna, so ženske preselili v drugo hišo v Velikovskem predmestji.

Namesto nekdanje po blagi cesarici Mariji Tereziji utemeljene sirotišnice so ustanovili 310 štipendij po 19 fl. 80 kr. za sirote ali na pol sirote po celem Koroškem.

O tej priložnosti, ko se deželni zbor pomenkuje zastran dobrotnih naprav, izreče g. Einspieler pravično tirjatev, naj odloči visoki zbor, da mora vsaki zdravnik in uradnik, kateri se z bolniki obhaja, tudi slovenski znati. Vsakdo ve, da je dobra tretjina koroške dežele slovenska, da Slovenci enake bremena [nosijo z Nemci, da plačujejo svoje davke ravno tako kot Nemci. Zatorej bi že pravičnost do Slovincov velevala, da bi morali zdravniki tudi slovenski znati. Vsak bolnik in revež še rad sam zdravniku svoje bolečine potoži; to pa je prostemu Slovincu nemogoče, če so v bolnišnici samo terdi nemški zdravniki. Ta pravična tirjatev je zadela na pikre nasprotnike: pa nič ne bi rekli, ko bi se bila ta tirjatev prosto po večini glasov overgla. V 9. seji pride ta predlog v pretres. O tej priliki je neki poslanec, katerega so Slovenci volili v zbor, jim tako sirovo in napčno zabavljaj in jim podtikal takšne namere, da se vsi po pravici serdijo nad njim. Njegovo neslano kvasanje se je pristudilo še poštenim Nemcom; le nekteri najeti in slepi priverženci njegove stranke so mu ploskali za ta krivični napad na krotke Slovence.

Še nekaj g. Einspieler visokemu zboru v posvetovanje priporoča. Po sedajni servitutni odvezi mnogo posestnikov v veliko zadrego pride, da bojo morali še hiše pustiti ali prodati. Dokler so za domače in hišne potrebe les in steljo iz grajšinske gore dobivali, so še mogli gospodariti; alj kje bojo pa sedaj nekteri posestniki dobivali les in steljo, ko so se jim za prejšno pravico le mali kosi gore ali nekteri goldinarčki vergli?

Kaj je opravila slavna zbornica v 13. seji? Srenjica Mala ves v Doberloveškem okresu je 1841 nekemu Matevzu Hotimicu dovolila, da si sme na občinskem zemljišču hišico postaviti. Zemljišče, katero omenjeni Matevž Hotimic v last dobi, znese le 80 štirj. sežnjev; zavoljo teh 5 pedi zemlje nasvetuje dež. odbor dovoliti sicer v pogodbo M. Hotimica z Maloveško srenjico ali vendar še prositi cesarskega paterdenja. To je svobodna srenja! — Prav je imel g. posl. Steinberg, ko je omenil, naj bi se sl. zbor ne vtikal v takšne malenkosti, in da je treba razločiti med občinsko lastnino in med vkupno lastnino nekterih srenjskih udov. Ta razsodba bi vtegnila mnogo over in zaprek stavljati zelo potrebnemu razdeljevanju občinskih pašnikov in zemljišč. Odborov nasvet je prejela večina zbornična.

Zavoljo nove Strajske ceste pri Zili prosi g. Einspieler, naj mu sporočevavec nekaj reči razjasni. G. Canaval mu odgovarja pa tako, da se lahko ošlata, kako ga je razžalilo, da se je gosp. Einsp. kaj tacega prederznil. V tej seji je zbornica izrekla, da je gledišče deželen zavod t. j. da mora dež. blagajnica nekoliko pripomagati k obstanku gledišča Celovškega.

V 14. in naslednjih sejah so bile na versti patronatne zadeve, t. j. posvetovalo se je o vladnem predlogu, kdo bo zanaprej nosil stroške za cerkve in cerkvene potrebe, za zidanje in popravljanje farovžev in farovskih poslopij. Sporočevavec g. Šva b izvestuje v daljnem govoru nasvete patronatnega odseka ter razjasnuje začetek in razvitek patronatov, vodila Tridenškega cerkvenega zbora in dosledne pravice in dolžnosti patronske; potem doda še obris vladnega predloga. Poslancu g. Einšpielerju vladni predlog ne zadostuje, ker nedoločuje patronskih pravic; zato je izreče svoje mnenje, naj se overže vladni predlog; daleč nasvetuje, naj bi patronati popolnoma nehali, ker se ne vjemajo s svobodno cerkvijo, s svobodno posestnijo in svobodno srenjo. Škofje naj so viši patroni vseh duhovnij svojih školij; patronati cerkvi niso bili koristni. Tudi knezoškof priterdijo, da nehanje patronatstva bi bilo cerkvi uspešno, ali sedaj pravijo je še neizpeljavno. Einšp. predlog je toraj padel.

Potem se začne razgovor o posamesnih člankih odsekovega nasveta, ktere le kratko povzamem.

Če so cerkve premožne, se plačujejo iz dohodkov stroški za cerkvene stavbe, potrebe, oprave in poprave. Od glavnice cerkvenega premoženja se pa le tedaj in le tolikanj sme jemati, ako in kolikanj njeni obresti presežejo stroške za zadušnice in druge cerkvene potrebe.

Če pa cerkve ne premorejo, kdo bo plačal po tem? To je jedro vsega pomekovanja tu kakor drugod. Načert pravi: Plačali bojo patroni, srenja in fajmošter. Alj po kateri razmeri? Narpred se pove fajmoštru, koliko bo donašati moral k stavbinim stroškom. Če je tako srečen, da njegovi dohodki 500 fl. presegajo, se mu naklada 10. del stavbinih stroškov; če ima več kot 600 fl. plače, nosi 9. del itd., kteri ima čez 1200 fl. prevzame tretjino vseh stroškov, kterim pa je časa sreča posebno mila, da dobivajo več kot 1300 fl. na leto, morajo polovico stroškov nositi.

Koliko bojo plačevali patroni? O tem se je vnelo prav živo pomenkovanje. Odsek nasvetuje, da imajo patroni samo tretjino še ostalih stroškov brez tlake (robote s svežem ali z roko) nositi.

Nekteri poslanci govorijo za polovico; eden tirja, naj se patronom dve tretjini naložite; zmogel pa je po dolgi borbi odsekov nasvet, po kterem se bo patronom samo tretji del stroškov brez tlake nakladal. Ostali stroški se bodo razdelovali na farno sosesko.

Sledeči članki določujejo, po kterem potu bo soseska se vdeleževala pri cerkvenih stavbah. Cela fara bo izvolila 5 mož, ki jo bodo zastopali v stavbinih zadevah.

V 17. seji nasvetuje poslanec g. Einšpieler, naj bi se odškodovali tudi obertniki, ki so v prejšnjih časih obertnijske pravice (radicirane in realne) s težkim denarjem kupovali, ker morajo tudi oni plačevati k zemljišni odvezi. Po daljši razpravi je obveljal odbo-rov nasvet, naj se ta zadeva visoki vladi priporoča, da jo državnemu zboru poda v posvetovanje, in naj se izrečena odškodnina iz državne blagajnice plača.

Iz odgovora deželnega predstojnika na vprašanje poslanca dra. Aichenegg-a zremo, da se je v letih 1852—1863 na zavarovanje dravskega obrežja potrosilo 87.713 gold. iz državnih zakladov; zo-per poškodovanje hudournikov so se napravili jezi in druge stavbe za 338.308 gold.

V 18. seji pride na versto posvetovanje o krušni in mesni tarifi t. j. ali ima še obstati za naprej vradno določena tarifa za težo in ceno kruha in mesa, ali pa naj se mesarjem in pekarjem prepušča, po čem hočejo meso in kruh prodajati. Sporočevavec tega odseka gosp. Homan navodi, da je 20 okrogov bilo za nehanje krušne tarife, 5 pa zoper: pri mesu se je oglasilo 12 okresnih predstojnikov za nehanje, 16 pa se je temu zoperstavilo. Slednjič nasvetuje Homan, naj se v principu izreče, da odslej neha krušna in mesna tarifa; po-samesne občine pa naj same odločijo, ktera bo v njih obveljala, alj tarifa, alj pa prosta prodaja. Ta predlog je kaj pameten in kaj pri-meren sedajnemu času; on se lepo ujema s svobodno obertnijo pa tudi s svobodno srenjo. Govorilo je nekaj poslancev za ta predlog, med njimi tudi Einšpieler — pa vendar je padel, usilila se je celi deželi svobodna prodaja kruha in mesa.

* Iz Celovca. (Pastirski list za kerško škofijo.) Že od nekdanj je navada, da škofje še pred postom svojim vernim oznanjajo postne dni za celo leto in dovoljene zljajšave. O tej priložnosti naš milostljivi knezoškof svojim vernim tudi marsiktero prijazno besedo ponujajo, naj bi jo v postnem času premišljevali. V letšnjem pastirskem listu svarijo svoje verne, kakor dober pastir svoje ovčice, pred gnjus-nimi pregrehami zoper šesto zapoved božjo in dokazujejo z živo resnič-nimi besedami, da te pregrehe po naši domovini že strašno oblast imajo in mnogo, mnogo duš časno in večno pomorijo.

Z milo besedo svarijo, prišerčno prosijo, naj pregledajo o svetem postnem času vsi svoje serca, in naj se vernejo nazaj iz hudobnih potov, da bi obhajali sveto veliko noč z čistimi ali vsaj spokorjenimi serci.

V svoji pastirski skerblijivosti bi naš viši dušni pastir radi vsakega posebej prosili, opominjali in svarili pred nevarnimi prepadi; ker pa tega ne morejo storiti, se obernejo s svojo priserčno prošnjo narprej do ljube mladosti. Veselijo nas o vigradi rožni popki, kedar se razcvetati jamejo; če se pa v popku požrešen červ zaredi, ga v malo dneh razjeda; ovedele peresca na tla popadajo in se poteptajo. Tak gerd červ za mladost je huda poželjivost in ničemnurnost, ktere mlade serca motite in cvet mladosti pokončujete. Kako ljubeznivi so nedolžni otročiči v šoli; pogledjte jih nektare leta poznej, kako žalostno se spreminjajo! Zrastli so — pa le v hudobiji, ne v čednosti ali v dopadenji božjem. Toliko nesrečnih zakonov, toliko zapuščenih sirot, toliko tatov, roparjev in morivcov, vse to je žalostni sad pregrešnih zavez in nečistosti. Zatorej kličejo mladenčem in deklinam: „Bedite! molite!“ Varujte se prve stopinje, varujte se grešne priložnosti; zavarujte svoje oči in svoje ušesa, da bote si ovarovali nar drajši zaklad — nedolžnost svojih duš.“ —

S prijazno resno besedo povejo potem tudi starišem, kterim je Bog drago blago nedolžnih otrok izročil. Oče ali mati ne bi mogla biti mirna, ko bi vidila strupno kačo krog pers svojega otroka se ovijati, ali ko bi ga vidila igrati kraj strašne globočine. Strupene kače vašim otrokom so zapeljivci in zapeljivke, ker ostrupijo in vmorijo njih dušno življenje; slabe tovaršije, lenoba, pregrešno kratekčasovanje in nevarne zaveze so sinom in hčeram nar nevarniši prepadi, od kterih jih odvracati je vsem starišem nar svetejša dolžnost.

Še hujša morivka otroške nedolžnosti je nesramnost starišev; ona dete že v porodu omadežuje in se od roda do roda poerbuje.

Še gospodarje in gospodinje ogovorijo s kratko besedo, ker jim je posebno skerbeti za poštenost svojih družin. „Ne bodite s tim zadovoljni, da so posli le pridni pri delu, posli delajo za vas, vi pa skerbite tudi za njih duše: kjer ni sramožljivosti, tam ni vesti; kjer ni poštenosti, tam ni terdne vere, kjer pa vesti in vere ni, tudi pravičnosti, zvestobe in prave pokorščine ne najdeš. — Razuzdanost je mati potepuhov: ti pa so prave šibe soseske. — Gospodarji, gospodinje skerbite za poštenost svojih družin!“

Vsi pa naj krotimo svoje meso; kajti krotenje svojega mesa je jedro vsega posta.

O da bi te zlahtne pastirske besede v naših sercih našle dosti rahle rodovitne zemlje, da bi obrodile stoternu sad!

Zapovedani postni dni ostanejo kakor v prejšnjih letih.

* Iz Celovca. Na starih podobah sv. opat Bernard se nam takole predpostavlja. Njegovo glavo obdaja ternjeva krona, na ramah nosi velik težek križ, zraven križa vidiš sulico in gobo na dolgo palico natak njeno. Vervi ima okolj sebe ovite, v levici derži laterno, v desnici pa majhen korpič z biči, žreblji, kladvi in kleščami; pred njim stoji steber, na stebru pa petelin. Tako se vidi božji mož prav obo-

rožen in pripravljen kakor vojščak, da bi se branil ali pa sovražnika napadel. On sam nam razklada, kaj da to pomenja; nas opominja: „Primate za Božje orožje, nikar koj da bi se sovražniku samo zoperstavljali, temveč da bi se ga tudi lotili in ga premagali. Ponižnosti se on zогiba, ljubezen ga preganja, krotkost ga terpinči!“ — Sovražnika prav dobro poznamo, — zapeljal je naše perve stariše in jih premagal, — tudi nas bi rad v greh pripravil. Lahko se po tem opominu sv. Bernarda ravnamo, ponižnosti ljubezni in krotkosti se narložej učimo, kader Kristusovo terpljenje prav premišljujemo in prebirationo. Premišljevali ga more vsaki katolijski kristjan, tudi tisti, ki brati ne zna, kader štacijone alj podobe križevega pota pobožno ogleduje, nedolžnega Jezusa omiluje, svoje grehe pa obžaljuje, ki so božjemu Sinu toliko terpljenja prizadevali. Še boljši je, kader kdo drugim (v cerkvi) štacijone predmoli, ti ga poslušajo in ž njim se v duhu sklenejo. Vem, da bo le malo cerkev po Slovenskem, kjer bi ne imeli križevega pota. Ob nedeljah posebno v sv. postnem času se ta prelepa pobožnost po cerkvah opravlja. Včasih se pa primeri, da je domá kteri bolnik alj priletan oča alj stara mati, ki bi radi v cerkev šli in tam križev pot molili, pa v cerkev ne morejo. Prav pripravne bukve za sv. križev pot z izverstnimi podobami ozaljšane „Kalvarija“ imenovane, so lani na svitlo dali v. č. g. Jožef Zupan, korar in fajmošter ljubljanske stoljne cerkve. Podobe so tako ginljive, da gotovo vsakemu globoko v serce sega, kar na padobi vidi. Ravno zato so te bukve tako primerne tudi za proste ljudi, kteri brati znajo. Pisali so gg. duhovni iz Primorskega, Gorice, Štajerskega, Krajskega g. izdatelju, kako se te bukve ljudem dopadajo, kako so bili ginjeni, ko so se podobe zagledali. Neka bogoljubna duša na Koroškem, ki je lani svojo mater zgubila, zdaj pa tudi že šla za njo v večnost, je rekla: „Te bukve so mi najslajša tolažba po smerti moje ljube mamke!“ — Priporočamo jih vam pobožni Slovenci na Koroškem sedaj, ko se je sv. post približal. Prelepe molitve bote našli v teh bukvicah, premišljevanje Kristusovega terpljenja bo tudi za vas močno orožje, kakor za sv. Bernarda, skušnjave bote srečno premagali, križe in nadloge voljno terpel, potolažili se bote, ko bi vam nemila smert ktereга znanca alj pritatija pokosila. Kupite si jih; več sort so mi jih č. g. izdatelj poslali; najbolj so se dosihmal ljudem prikupile v usnje terdo vezane z navadnim obrezkom in 14 padobami). Zdaj so še dober kup, cena bo pa poskočila, kader bo toliko bukev tiskanih, koljkor je bilo podob napravljenih. V 3. listu „Zgodne Danice“ l. l. namreč naznanuje g. izdatelj tole: Zrisal je g. Manz podobe le s to pogodbo tako dober kup, da se jih je na enkrat za 8000 bukev to je 42000 podob naročilo. Tih podob je zdaj še za 700 bukev, in ker bi se jih drugič ne moglo toliko na enkrat naročiti, bi vtegnila Kalvarija za 30 do 40 kr. v ceni poskočiti, kadar imenovana zaloga poide.

Še to naj omenim, da izmed 15 križevih potov se prav prileže za sv. Jožefa dan 13. — za Ibehtnico 12. ali 9., za Device Marije 7 žalost tudi 12., za veliki teden pa 15. križev pot.

Poslal je g. izdatelj g. Karlno Dürnwirthu, špiritualu v Celovskem semenišču, lete sorte, ktere veljajo (z voznino iz Ljubljane do Celovca vred), v Celovcu prejemane:

1. V usnji vezane z zlatim obrezkom in 14 podobami 2 fl. 40 kr.

2. V usnji vezane z navadnim obrezkom in 14 podobami 1 fl. 82 kr.

3. Z usnjatim herbtom in 14 pod. 1 fl. 58 kr.

4. V usnji vezane, in 1 pod. 1 fl. 20 kr.

5. Z usnjatim herbtom in 1 pod. 1 fl.

Kdor bi jih rad imel, naj se oberne tedaj na omenjenega gospoda v Celovcu.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Hueber Jožef je dobil faro Glodnico. Č. g. Götzl Ignac faro Labud in č. g. Konjč Filip kuracijo Apače. Č. g. Leks Gabriel ostane stolni kaplan, pa je zraven povzdignjen za stolnega pridigarja in kornega vikarja. Č. g. Milar Janez gre za eksposita v Žrevo. Č. g. Simandl Karl se poda zavolj bolehnosti v začasni pokoj.

* Goriška nadškofija: Č. g. Bresani Janez bivš koperator v Monfalkonu, pride kot eksposit v Pieris, in odted dozdajni duh. pomočnik in učitelj. Č. g. Trevisan Benedikt kot kooperator v Monfalkonu. — Umerla sta visokočastiti g. Brezovščik Filip, fajmošter v št. Viški gori in č. g. Deperis Dominik, penz. duhovnik v Zagradi. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija: Šentjoška duhovnija je podeljena gosp. Bartolu Balt., duh. pomočniku na Dobrovi; Viniški pa gosp. Majheniču Gašp., duhovnu križanskega reda in duh. pom. v Ormužu na Stajarskem. Na Dobrovo pride g. Brus Tom. iz Trebna; v Trebno g. Miroslav pl. Premierstein, namestovavec v Vinici; v Harije za nasamnika g. Jož. Partelj iz Slavine; v Slavino g. Janez Erjavec v pokoji v Ljubljani.

* Lavantinska škofija: Čast. g. Kertna Matija pride za kaplana v št. Peter na Medvedovem selu. — Umerla sta čč. gg.: Krumpak Jan., fajmošter v Galiciji in Vilfan Jož., kaplan v št. Petru v Medvedovem selu R. I. P.!

* Teržanska škofija: Prestavljeni so nasledni čč. gg. kaplani: Hrovat Franc, kaplan v Karkaveah v Predloko (Lonke), Kozelj Anton, kaplan v Predloki gre v Jelšane in Baron Marenci Drag. bivši kaplan v Jelšanah stopi za nekaj časa v počitek. Č. g. Bahor Juri, eksposit v Storjah je pensioniran.

Današnjemu listu je pridjan list „Stimmen a. I.“.